

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1984-1985**

12 JUNI 1985

Ontwerp van wet tot wijziging van de wetten op de handelsvennootschappen, gecoördineerd op 30 november 1935

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE UITGEBRACHT
DOOR DE HEER GOOSSENS**

I. Algemene bespreking

De Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie en Institutionele Hervormingen verklaart dat dit ontwerp in hoofdzaak strekt om de personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid (P.V.B.A.) open te stellen voor rechtspersonen door artikel 119 van de gecoördineerde wetten op te heffen, waarin wordt bepaald dat alleen natuurlijke personen vennoot kunnen zijn in die vennootschappen. Samen met die nieuwe regeling beoogt het ontwerp deze vennootschappen in staat te stellen onder bepaalde voorwaarden eigen aandelen te verkrijgen, middelen voor te schieten voor die verkrijging en die aandelen in pand te nemen.

In de loop van de bespreking van het ontwerp in de Kamer, is het onontbeerlijk gebleken ook wijzigingen aan te

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Cooreman, voorzitter; Boel, de dames Delruelle-Ghobert, De Pauw-Devean, de heer Egelmeers, de dames L. Gillet, Herman-Michielsens, de heren Lallemand, Minet, Pede, Pouillet, mevr. Remy-Oger, de heer Reynders, mevr. Staels-Dompas, de heren Van In, Van Rompaey, Verbist, Weckx en Goossens, verslaggever.

Plaatsvervangers : de heren J. Gillet, Kenens, Lagae en Vermelren.

R. A 13168*Zie :***Gedr. St. van de Senaat :**

811 (1984-1985) : N° 1 : Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1984-1985**

12 JUIN 1985

Projet de loi modifiant les lois sur les sociétés commerciales, coordonnées le 30 novembre 1935

RAPPORT

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. GOOSSENS**

I. Discussion générale

Le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles déclare que le projet en discussion a pour objet essentiel d'ouvrir les sociétés de personnes à responsabilité limitée (S.P.R.L.) aux personnes morales, en abrogeant l'article 119 des lois coordonnées qui stipule que les sociétés précitées ne peuvent compter comme membres que des personnes physiques. Corrélativement à cette innovation, le projet entend permettre, en les réglementant, l'acquisition pour une S.P.R.L. de ses propres parts, l'avance de fonds en vue de cette acquisition, ainsi que la prise en gage desdites parts.

Au cours de la discussion du projet à la Chambre, il est apparu indispensable, dans la logique du projet, de modifier

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. Cooreman, président; Boel, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Devean, M. Egelmeers, Mmes L. Gillet, Herman-Michielsens, MM. Lallemand, Minet, Pede, Pouillet, Mme Remy-Oger, M. Reynders, Mmes Staels-Dompas, MM. Van In, Van Rompaey, Verbist, Weckx et Goossens, rapporteur.

Membres suppléants : MM. J. Gillet, Kenens, Lagae et Vermelren.

R. A 13168*Voir :***Document du Sénat :**

811 (1984-1985) : N° 1 : Projet transmis par la Chambre des Représentants.

brengen in de wet van 2 april 1962 tot oprichting van een Nationale Investeringsmaatschappij en van erkende gewestelijke investeringsmaatschappijen om hen in staat te stellen te participeren in de besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, wat volgens deze wet nog steeds verboden is. Tijdens die bespreking werden verscheidene amendementen ingediend en eenparig goedgekeurd. Deze gezamenlijke bepalingen vormen het ontwerp dat momenteel ter bespreking staat.

Door aan de rechtspersonen de mogelijkheid van participatie in een P.V.B.A. te ontfagen, heeft de wetgever van 1935 het familiaal karakter van die vennootschapsvorm willen beschermen en iedere inmenging van extern kapitaal in kleine ondernemingen willen voorkomen. Daarenboven heeft men ook willen voorkomen dat de vorm van de P.V.B.A. als juridische dekmantel zou worden gebruikt door holdings, trusts of kartels, dan wel door zaakvoerders of bestuurders van bestaande vennootschappen om ongezonde toestanden te verdoezelen.

Die redenen kunnen heden niet meer worden aangevoerd. Niet alleen lijkt de bezorgdheid van de wetgever van 1935 niet meer gegrond te zijn, maar bovendien moet men ook vaststellen dat het verbod van destijds nu een overbodige hinderpaal vormt voor de financiering van de P.V.B.A.'s, die niet meer noodzakelijk kleine ondernemingen zijn.

Door het thans geldende verbod is het onder meer niet mogelijk dat de Nationale Kas voor Beroepskrediet participeert in het kapitaal van een P.V.B.A. Dat blijkt niet te verantwoorden in de huidige economische toestand, waarin een grote vraag bestaat naar risicodragend kapitaal.

Dit ontwerp strekt tevens om de wettelijke beperking op het aantal vennoten op te heffen; het gaat er immers van uit dat het voldoende is voor te schrijven dat er ten minste twee vennoten moeten zijn. Ook beoogt het artikel 119 op te heffen niet alleen voor zover het slechts natuurlijke personen als vennoten aanvaardt, doch ook voor de andere bepalingen, onder meer voor zover het voorzag in een bijzondere regeling wanneer beide echtgenoten vennoot zijn. De bepalingen inzake het huwelijksgoederenrecht regelen die kwestie.

Naar luid van artikel 118 mag de P.V.B.A. geen verzeerings-, kapitalisatie- of spaarverrichtingen tot doel hebben. Het wetsontwerp tot wijziging van de gecoördineerde wetten betreffende de handelsvennootschappen (Gedr. St. Kamer, 1979-1980, nr. 387) schaft al die beperkingen af, die trouwens niet efficiënt zijn, omdat zij soms te breed dan weer te eng zijn.

Dit ontwerp heft deze regel in verband met het doel van de vennootschap eveneens op, aangezien dit punt toch in bijzondere wetten geregeld wordt.

Bovendien verhoogt het ontwerp het minimumbedrag van het kapitaal dat de besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid moeten storten : een bedrag van 250 000 frank stelt heden ten dage immers niet veel meer voor. Het ontwerp van wet betreffende de eenmansonder-

la loi du 2 avril 1962 constitutive de la Société nationale d'investissement et des sociétés régionales d'investissement agréées, en vue de leur permettre d'acquérir une participation dans les S.P.R.L., participation que la loi précitée interdit jusqu'à présent. Au cours de la même discussion, plusieurs amendements ont été déposés et adoptés à l'unanimité. L'ensemble de ces dispositions forme le projet actuellement soumis à discussion.

En interdisant aux personnes morales de participer à une S.P.R.L., le législateur de 1935 avait voulu protéger le caractère familial de cette forme de société et éviter l'intrusion du « capital insolent » dans les petites affaires. On voulait, en outre, éviter que la forme S.P.R.L. soit utilisée comme couverture juridique par des holdings, des trusts ou des cartels ou par des gérances ou des administrateurs de sociétés existantes, pour dissimuler des situations malsaines.

Ces motifs n'ont plus de raison d'être aujourd'hui. Outre que les craintes éprouvées en 1935 ne semblent plus se justifier, force est de constater que l'interdiction formulée à cette époque contrarie inutilement le financement des S.P.R.L. qui ne sont plus nécessairement des petites affaires.

L'interdiction en cause a notamment pour conséquence d'empêcher que la Caisse nationale de Crédit professionnel puisse participer au capital d'une S.P.R.L. Cet état de choses ne peut se justifier dans le contexte économique actuel, caractérisé par un important besoin de capital à risque.

Le projet entend faire disparaître la limitation légale du nombre des associés; il estime suffisant de prescrire un minimum d'associés qui est celui de deux. Il entend également abroger l'article 119 non seulement en ce que celui-ci limitait les membres à des personnes physiques mais également dans ses autres dispositions, notamment en ce qu'il prévoyait une règle particulière lorsque le mari et la femme sont associés. Les dispositions concernant les régimes matrimoniaux suffisent à régler la question.

L'article 118 interdisait aux S.P.R.L. d'avoir pour objet l'assurance, la capitalisation ou l'épargne. Le projet de réforme générale du droit des sociétés (Doc. parl. Chambre, 1979-1980, n° 387) supprime toutes ces limitations, qui ne sont pas adéquates, étant parfois trop larges parfois trop étroites.

Le projet en discussion supprime, lui aussi, cette règle relative à l'objet de la société, s'en remettant sur ce point aux législations spéciales.

Le projet entend par ailleurs augmenter le capital minimum exigé des S.P.R.L. Le montant de 250 000 francs est tout à fait dépassé aujourd'hui. Le projet de loi relatif à l'entreprise d'une personne à responsabilité limitée fixe le capital minimum à 250 000 francs. Selon toute vraisemblance, ce

neming met beperkte aansprakelijkheid stelt het minimumkapitaal vast op 250 000 frank. Naar alle waarschijnlijkheid zal dat ontwerp eerst worden aangenomen na het onderhavig ontwerp.

In de Kamer werd bij amendement voorgesteld het minimumbedrag van het kapitaal op te trekken tot 750 000 frank. De besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid zullen derhalve het te plaatsen kapitaal moeten verhogen, doch het onmiddellijk vol te storten gedeelte van dat kapitaal blijft ongewijzigd.

Ook werd nog een laatste, zij het zuiver formele wijziging ingevoerd : de omschrijving « personenvennootschap(pen) met beperkte aansprakelijkheid », die thans gebruikelijk is, wordt vervangen door de omschrijving « besloten vennootschap(pen) met beperkte aansprakelijkheid ». In het Frans wordt de gebruikelijke afkorting dus niet gewijzigd.

Het gevolg van die voorgestelde wijzigingen is nu dat de besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid (B.V.B.A.) dichter bij de naamloze vennootschappen komen te staan. Toch blijft er tussen de twee vennootschapsvormen nog een onderscheid bestaan aangezien ze op drie punten essentieel van elkaar verschillen : het verbod om een publiek beroep te doen op de beleggers, de regeling inzake de overdracht van de aandelen en die inzake de statutaire zaakvoerder.

Een lid merkt op dat het ontwerp, door een kapitaal van 750 000 frank voor te schrijven waarvan ten minste 250 000 frank is gestort, een nieuwe breuk invoert. Voor een naamloze vennootschap dient een vierde volgestort te zijn en voor een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid een vijfde. Er wordt geantwoord dat de storting van een derde van het kapitaal niet meer wordt voorgeschreven. De tekst bepaalt alleen welk bedrag onmiddellijk gestort moet worden. De B.V.B.A.'s moeten nog steeds een vijfde van hun kapitaal volstorten. Het verschil op dit vlak tussen de N.V. en de B.V.B.A. werd ingevoerd bij de wet van 5 december 1984 tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen en niet door het ontwerp dat ter behandeling staat.

Een ander lid vraagt of het aantal vennoten van twee op drie gebracht behoort te worden, wanneer er echtgenoten bij zijn. Een van de vorige sprekers merkt op dat er zich twee verschillende gevallen kunnen voordoen : enerzijds echtgenoten die van goederen gescheiden zijn of echtgenoten met eigen goederen, en anderzijds echtgenoten getrouwd in gemeenschap van goederen, die niets anders inbrengen.

Hier zij opgemerkt dat in het voorstel van wet van de heer Verhaegen het recht om vennoot te zijn wordt toegevoegd aan de lijst van de eigen goederen : na de goedkeuring van dat voorstel zullen twee leden volstaan, ook al gaat het om echtgenoten getrouwd in gemeenschap van goederen; intussen dient er voorzichtigheidshalve een derde vennoot bij te komen.

projet ne sera adopté qu'après celui que nous discutons pour l'instant.

C'est un amendement déposé à la Chambre qui a proposé de porter le capital minimum à 750 000 francs. Les S.P.R.L. devront donc augmenter le capital souscrit mais la part immédiatement libérée ne sera pas modifiée.

Une dernière modification, de pure forme, a été introduite : la substitution de l'expression « société(s) privée(s) à responsabilité limitée » à l'expression, de règle aujourd'hui, « société(s) de personnes à responsabilité limitée ». On notera que le sigle ne sera pas changé, tout au moins en région francophone.

Les modifications proposées ont pour effet de rapprocher les sociétés de personnes à responsabilité limitée des sociétés anonymes. Il y aura néanmoins encore intérêt à distinguer les deux formes de sociétés car il subsistera entre elles trois différences essentielles : l'interdiction de faire appel à l'épargne publique, le régime de la cession des parts et le régime du gérant statutaire.

Un membre fait observer qu'en exigeant un capital de 750 000 francs avec une libération minimum de 250 000 francs, le projet introduit une troisième fraction. Il faut une libération d'un quart pour les sociétés anonymes et d'un cinquième pour les S.P.R.L. Il y est répondu que la fraction du tiers n'est pas retenue. Le texte précise seulement le montant qu'il convient de libérer immédiatement. La fraction du cinquième est maintenue pour les S.P.R.L. La différence entre la S.A. et la S.P.R.L. à cet égard a été introduite par la loi du 5 décembre 1984 modifiant les lois coordonnées sur les sociétés commerciales; elle n'est pas l'œuvre du projet en discussion.

Un autre membre demande s'il faut porter de deux à trois le nombre d'associés lorsqu'il y a des époux parmi eux. Un des précédents intervenants fait observer que deux situations sont à distinguer : d'une part le cas de deux époux séparés de biens ou de deux époux ayant des biens propres et d'autre part celui des époux communs en biens qui n'apportent rien d'autre.

Il faut noter que la proposition de loi de M. Verhaegen ajoute à la liste des biens propres le droit d'associé : quand elle sera votée, il suffira de deux membres, même s'il s'agit d'époux communs en biens mais, en attendant, il est prudent d'encore adjoindre un troisième associé.

II. Bespreking van de artikelen

Artikel 1

Dit artikel dient gelezen te worden samen met de overgangsbepaling van artikel 16 : de betrokken vennootschappen beschikken over een termijn van vijf jaar om hun maatschappelijke benaming aan de bepalingen van artikel 1 aan te passen.

In feite zal die verandering vooral in het Noorden des lands voelbare gevolgen hebben, daar de afkorting niet gewijzigd wordt in het Franstalig landsgedeelte.

Er wordt op gewezen dat het woord « personenvennootschap » vervangen is door de woorden « besloten vennootschap » omdat deze vennootschapsvorm in hoofdzaak wordt gekenmerkt door de regeling inzake het overdragen van aandelen, die behoort te geschieden onder de voorwaarden gesteld in artikel 126 en volgende. De Minister vraagt dat aan deze bepaling niets wordt gewijzigd, want zij is het resultaat van een amendement dat in de Kamer is ingediend en goedgekeurd.

Artikel 1 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 2

Het dispositief van dit artikel, waarbij in artikel 116 de woorden « wier aantal door de wet beperkt is » worden geschrapt, werd reeds onderzocht tijdens de algemene bespreking.

Artikel 2 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 3

De Minister merkt op dat het opheffen van artikel 118 van de vennootschapswet, waarbij het verboden was voor verschillende soorten van activiteiten de rechtsvorm van een P.V.B.A. te kiezen, geen gevaar meebrengt, omdat bijzondere bepalingen zijn uitgevaardigd voor de private spaarkassen, de ondernemingen van hypothecaire lening bij tussenkomst, de private verzekeringsondernemingen en de kapitalisatieondernemingen (cf. verslag van de Kamercommissie, Gedr. St. Kamer 984 (1983-1984) nr. 5, blz. 3). Het verdient de voorkeur het uitvaardigen van passende bepalingen omtrent deze verschillende sectoren van het bedrijfsleven over te laten aan de wetgever die zich specifiek met deze onderwerpen bezighoudt.

Artikel 3 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 4

In dit artikel zijn de wijzigingen in artikel 120 van de vennootschapswet samengebracht.

II. Discussion des articles

Article 1er

Cet article doit se combiner avec la dispositions transitoire de l'article 16 : les sociétés concernées disposeront d'un délai de cinq ans pour adapter leur raison sociale aux dispositions de l'article 1er.

En fait, cette modification sera davantage perçue au Nord du pays puisqu'en région francophone le sigle ne se modifiera pas.

Il est précisé qu'on a remplacé l'expression « de personnes » par le mot « privé(s) » parce que l'une des caractéristiques essentielles de cette société est le régime de la transmission des parts, qui doit s'opérer aux conditions prévues par les articles 126 et suivants. Le Ministre souhaite qu'on ne change rien à cette disposition qui provient d'un amendement déposé et voté à la Chambre.

L'article 1er est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 2

Le dispositif de cet article qui supprime, dans l'article 116, les mots « dont le nombre est limité par la loi », a été examiné lors de la discussion générale.

L'article 2 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 3

Le Ministre fait observer que l'abrogation de l'article 118 des lois coordonnées, qui exclut le choix de la S.P.R.L. pour différents types d'activités, ne présente aucun danger, des dispositions spéciales étant édictées pour les caisses d'épargne privées, les entreprises de prêts hypothécaires par intervention, les entreprises privées d'assurances et les entreprises de capitalisation (cf. rapport de la Chambre, Doc. Ch. 984 (1983-1984) n° 5, p. 3). Il vaut mieux laisser au législateur s'occupant de ces différents secteurs de l'économie le soin d'édicter les dispositions appropriées à leur égard.

L'article 3 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 4

Cet article regroupe les modifications apportées à l'article 120 des lois coordonnées.

Cijfer 1) van dit artikel voert vereiste in dat de vennootschap ten minste twee vennoten telt. Die kwestie werd overigens onderzocht tijdens de algemene bespreking.

In cijfer 2) wordt bepaald dat het kapitaal voortaan ten minste 750 000 frank moet bedragen. Gelet op de geldontwaarding, is het huidige bedrag nog moeilijk te verantwoorden.

Cijfer 3) houdt louter een vormwijziging in, die volgt uit de verhoging van het minimumbedrag van het kapitaal tot 750 000 frank.

Het 4° van artikel 120 van de vennootschapswet hoeft niet te worden gewijzigd, aangezien het reeds bepaalt dat ten minste 250 000 frank van het kapitaal gestort moet zijn.

Artikel 4 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 5

Bij dit artikel wordt de bepaling opgeheven, ingevoegd in artikel 123 van de vennootschapswet, dat de bestuurders geacht worden hoofdelijk aansprakelijk te zijn voor de nakoming van alle verbintenissen van de vennootschap zolang deze onder haar vennoten-oprichters een of meer rechtspersonen telt. Die bepaling wordt overbodig zodra rechtspersonen deel mogen uitmaken van een B.V.B.A.

Een commissielid merkt op dat het departement van Justitie opdracht heeft gekregen om een tekst op te stellen met alle wetsbepalingen over de B.V.B.A.'s. Dat zal gebeuren zodra dit ontwerp is goedgekeurd.

Artikel 5 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 6

Met dit artikel worden een aantal wijzigingen aangebracht in artikel 126 van de vennootschapswet.

Het 1° bestaat in een zuiver formele wijziging, die het gevolg is van het schrappen van de wettelijke beperking op het aantal vennoten van een B.V.B.A.

Het bepaalde in het 2° werd bij amendement in de Kamercommissie voorgesteld en goedgekeurd. Wat de overdracht van aandelen betreft, worden rechtspersonen gelijkgesteld met natuurlijke personen.

In de bevoegde Kamercommissie waren sommige leden evenwel van oordeel dat het amendement overbodig was, omdat een redelijke interpretatie van artikel 126 van de vennootschapswet tot dezelfde slotsom leidt. De indiener heeft het echter nuttig geacht expliciet in de wet op te nemen wat impliciet wordt bedoeld en de Kamercommissie heeft hem daarin gevolgd (cf. Gedr. St. Kamer 984 (1983-1984) nr. 5, blz. 5).

Er wordt van gedachten gewisseld over de woorden « door en ten voordele van een rechtspersoon ». Sommige leden

Le point 1) exige que la société compte au moins deux associés; ce problème a été examiné lors de la discussion générale.

Le point 2) porte le capital minimum à 750 000 francs : l'ancien chiffre peut difficilement se justifier à l'heure actuelle, vu l'érosion monétaire que ce montant a subie.

Le point 3) est une modification de pure forme, corollaire du fait qu'on a porté le capital minimum de 250 000 à 750 000 francs.

Il n'est pas nécessaire de modifier le 4° de l'article 120 des lois coordonnées, qui indique déjà que la libération du capital doit être de 250 000 francs au moins.

L'article 4 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 5

Cet article abroge la disposition, insérée dans l'article 123 des lois coordonnées, qui répute les administrations solidaiement responsables de tous les engagements sociaux contractés aussi longtemps que la société comprend parmi ses associés fondateurs une ou plusieurs personnes morales. Cette disposition devient sans objet à partir du moment où les personnes morales peuvent faire partie des S.P.R.L.

Un membre fait observer que le département de la Justice a reçu mission de rédiger un texte complet de dispositions légales concernant les S.P.R.L. Le vote du présent projet est attendu pour cette rédaction.

L'article 5 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 6

L'article 6 comprend les modifications apportées à l'article 126 des lois coordonnées.

Le 1° est une modification de pure forme découlant du fait qu'on a supprimé toute limite légale au nombre des associés d'une S.P.R.L.

Le 2° est le résultat d'un amendement déposé à la Chambre et adopté par celle-ci. Il assimile les personnes morales aux personnes physiques en ce qui concerne la cession de parts.

A la Commission compétente de la Chambre, certains membres avaient jugé l'amendement superflu parce qu'une interprétation raisonnable de l'article 126 des lois coordonnées aboutit au même résultat. L'auteur de l'amendement a néanmoins jugé utile d'expliciter dans la loi ce qui est entendu implicitement et la Commission de la Chambre s'est rangée unanimement à cet avis (rapp. Chambre précité, p. 5).

Une discussion s'engage sur l'expression « par et en faveur d'une personne morale ». Certains membres estiment que

menen immers dat het voegwoord « en » hier ten onrechte wordt gebruikt en dat de wending « door of ten voordele van » de voorkeur verdient. De tekst doelt immers zowel op het geval dat een rechtspersoon aandelen overdraagt als op het geval dat een rechtspersoon aandelen overneemt. De regels inzake de overdracht van aandelen blijven dus niet beperkt tot die gevallen waarin een rechtspersoon aandelen overdraagt en een andere ze verkrijgt.

Uit de verantwoording van de indiener van het amendement in de Kamer blijkt dat het gebruik van het voegwoord « en » een vergissing is en dat het behoort te worden vervangen door het voegwoord « of ».

Het aldus gecorrigeerde artikel 6 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt dat een B.V.B.A. geen eigen aandelen kan verkrijgen dan na een voorafgaand besluit van de algemene vergadering van de vennoten. In die zin loopt het *mutatis mutandis* gelijk met hetgeen in artikel 52bis is bepaald voor de naamloze vennootschappen, welk artikel bij de wet van 5 december 1984 in onze wetgeving is ingevoegd om ze aan te passen aan de tweede E.G.-richtlijn.

De wending « niettegenstaande andersluidende bepalingen in de statuten » in de aanhef van artikel 128bis, dat door het ontwerp wordt ingevoegd (welke wending niet voorkomt in artikel 52bis vennootschapswet), duidt erop dat het om een regel van dwingend recht gaat die niet kan worden omzeild door in de statuten van een bepaalde vennootschap te vermelden dat deze zonder meer wordt erkend als vennoot.

De sanctie op het verkrijgen van aandelen in strijd met het voorschrift van de wettelijke bepalingen bestaat erin dat zij rechtens van onwaarde zijn : het aandeel bestaat dus niet meer. Een lid wijst erop dat er bij een B.V.B.A. geen materiële aandelen bestaan, doch alleen een inschrijving in het register van de vennoten.

Een ander lid attendeert de Commissie erop dat een zaakvoerder die voor de vennootschap aandelen verkrijgt in strijd met de wet, daarvoor aansprakelijk is. Er wordt dus een dubbele straf toegepast : in het register wordt vermeld dat die aandelen nietig zijn en de zaakvoerder(s) is(zijn) aansprakelijk tegenover de vennootschap of derden (de curator, bijvoorbeeld) overeenkomstig de regelen inzake de aansprakelijkheid in het algemeen vennootschapsrecht.

Een lid merkt op dat het belang van deze tekst erin bestaat dat de B.V.B.A. de aandelen van een net overleden vennoot zal kunnen afkopen, ook wanneer diens nalatenschap nog niet is afgewikkeld.

Een ander spreker wijst erop dat bij artikel 128bis, § 1, tweede lid, een verschil wordt ingevoerd tussen de B.V.B.A.'s en de N.V.'s. In dit lid wordt immers bepaald dat behoudens strengere bepalingen in de statuten, het besluit van de algemene vergadering om de verkrijging van de aandelen van de vennootschap toe te staan, de instemming moet ver-

l'emploi de la conjonction « et » est inadéquat et qu'il serait préférable de dire « par ou en faveur ». Le texte vise en effet à la fois l'hypothèse où une personne morale est cédante de parts et celle où une personne morale est cessionnaire de parts. Il ne faut pas comprendre le texte comme limitant l'application des règles sur la cession aux seuls cas où une personne morale cède et une autre acquiert les parts.

La justification de l'auteur de l'amendement à la Chambre permet de conclure que l'emploi de la conjonction « et » est le résultat d'une erreur matérielle qu'il convient de corriger en substituant la conjonction « ou » à la conjonction « et ».

L'article 6, ainsi rectifié, est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 7

Cet article, qui soumet l'acquisition par une S.P.R.L. de ses propres parts à une décision préalable de l'assemblée générale des associés, est conforme *mutatis mutandis* à l'article 52bis applicable aux sociétés anonymes, article introduit dans notre législation, pour l'adapter à la deuxième directive européenne, par la loi du 5 décembre 1984.

L'expression « nonobstant toutes dispositions contraires des statuts » figurant au début de l'article 128bis introduit par le projet (précision qui n'existe pas dans l'article 52bis précité) indique que la règle est absolument impérative et qu'elle ne pourrait être tournée en indiquant dans les statuts de telle société que celle-ci serait d'emblée agréée comme associée.

La sanction est la nullité de plein droit des parts acquises en violation des prescriptions légales : la part disparaît bel et bien. Un membre rappelle qu'il n'y a pas dans les S.P.R.L. de parts réelles, matériellement existantes, mais simplement une inscription dans le registre des associés.

Un autre membre attire l'attention de la Commission sur le fait qu'un gestionnaire qui acquiert des parts pour la société en violation de la loi engage sa propre responsabilité. La sanction est donc double : parts annulées par mention au registre; responsabilité du ou des gérants vis-à-vis de la société ou des tiers (par exemple, du curateur), conformément à la responsabilité de droit commun des sociétés commerciales.

Un membre fait observer que l'un des intérêts de ce texte sera de permettre le rachat par la S.P.R.L. des parts d'un associé qui vient à décéder lorsque sa succession n'est pas réglée.

Un autre membre relève qu'une différence entre les S.P.R.L. et les sociétés anonymes est établie par l'article 128bis, § 1er, alinéa 2. Cet alinéa stipule en effet que, sauf dispositions plus restrictives des statuts, la décision de l'assemblée générale autorisant l'acquisition des parts de la société doit recueillir l'agrément de la moitié au moins des

krijgen van ten minste de helft van de vennoten die ten minste drie vierde van het kapitaal bezitten. Voor de N.V.'s daarentegen verwijst het genoemde artikel 52bis naar de voorwaarden gesteld in artikel 70bis, dat onlangs werd gewijzigd in het kader van een ander ontwerp. Bovendien zal de B.V.B.A. strengere regelen in acht moeten nemen ingeval dat in de statuten is bepaald. Voor het overige geldt voor de B.V.B.A.'s dezelfde rechtstoestand als voor de N.V.'s. Het verschil is te verklaren uit het feit dat deze regeling moest worden afgestemd op de regeling inzake de overdracht van de aandelen.

Tot besluit van de bespreking wordt artikel 7 aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 8

Dit artikel verbiedt een B.V.B.A. middelen voor te schieten, leningen toe te staan of zekerheden te stellen met het oog op de verkrijging van haar aandelen door derden. Het strekt om het maatschappelijk kapitaal veilig te stellen tegenover derden.

Dit artikel behoort beperkend te worden geïnterpreteerd : de verbodsbepaling geldt alleen voor die leningen die toegestaan worden met het oog op de inkoop.

Artikel 8 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 9

Bij dit artikel wordt het in pand nemen door een vennootschap van haar eigen aandelen gelijkgesteld met de verkrijging van haar aandelen, welke verkrijging aan regels onderworpen is zoals hierboven werd toegelicht. Het streeft hetzelfde doel na als het voorgaand artikel : beveiliging van het kapitaal, dat zowel door het in pand nemen als door het inkopen in gevaar gebracht kan worden.

Dit artikel stemt overeen met artikel 52quater, dat voor de N.V.'s werd ingevoegd bij de wet van 5 december 1984.

Dit artikel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 10

Dit artikel wijzigt het eerste lid van artikel 129 van de vennootschapswet. Het wil voorkomen dat een B.V.B.A. wordt beheerd door een rechtspersoon, wat wel kan bij een N.V. Een rechtspersoon kan derhalve wel participeren in een B.V.B.A., doch ze niet beheren.

Men heeft met name geoordeeld dat het benoemen van een rechtspersoon tot statutair zaakvoerder moeilijkheden zou kunnen meebrengen bij het ontslaan. Voor het overige kan de zaakvoerder al dan niet vennoot zijn, zoals vroeger.

associés possédant les trois quarts au moins du capital, alors que, pour les sociétés anonymes, l'article 52bis précité renvoie aux conditions de l'article 70bis (que nous venons de modifier dans le cadre d'un autre projet). Il faut en outre noter que la S.P.R.L. devra s'en tenir à des règles plus strictes, lorsque ces statuts l'auront décidé. Pour le surplus, la situation est la même que pour les sociétés anonymes. La différence s'explique par la nécessaire coordination avec le régime de la cession des parts.

A l'issue de la discussion, l'article 7 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 8

Cette disposition, qui interdit à une S.P.R.L. d'avancer des fonds ou d'accorder des prêts ou de donner des sûretés en vue de l'acquisition de ses parts par un tiers, a pour objectif d'assurer la protection de la consistance du capital social à l'égard des tiers.

Il doit être interprété de manière stricte : la clause d'interdiction ne s'applique qu'aux prêts faits en vue de faire l'opération d'achats.

L'article 8 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 9

Cet article, qui assimile la prise en gage par une société de ses propres parts à l'acquisition de ses parts — acquisition réglementée comme il a été dit plus haut — répond au même motif que l'article précédent : sauvegarder le capital, qui peut être compromis par un gage comme par un achat.

Il correspond, pour les S.P.R.L., à l'article 52quater introduit, pour les sociétés anonymes, par la loi du 5 décembre 1984.

Cet article est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 10

Cette disposition, qui modifie l'article 129, premier alinéa, des lois coordonnées, tend à éviter qu'une personne morale soit, en tant que telle, gérante d'une S.P.R.L., ce qui est permis pour les sociétés anonymes. Une personne morale peut donc participer à une S.P.R.L., mais non la gérer.

On a notamment estimé que la désignation d'une personne morale comme gérant statutaire pourrait susciter des complications en ce qui concerne sa révocation. Pour le surplus, le gérant peut, comme par le passé, être ou non, associé.

De wijziging van de laatste woorden in de Franse tekst is van louter formele aard : de woorden « salariés ou gratuits » zijn vervangen door « rémunérés ou non ». Dat schijnt het gevolg te zijn van het vertalen van een oorspronkelijk in het Nederlands opgesteld amendement.

Artikel 10 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikelen 11 tot 15

Deze artikelen zijn het gevolg van enkele reeds goedgekeurde wijzigingen. Artikel 15 werd reeds behandeld tijdens de algemene bespreking.

De artikelen 11 tot 15 worden aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikelen 16 en 17

De termijn van vijf jaar waarin deze twee overgangsbepalingen voorzien, wordt voldoende geacht om de vennootschappen in staat te stellen hun statuten aan te passen aan de nieuwe bepalingen.

Het bepaalde in artikel 17 is ingegeven door de overgangsbepaling waarin de wet van 5 december 1984 voorziet.

De artikelen 16 en 17 worden aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Het ontwerp in zijn geheel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Dit verslag is goedgekeurd bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

De Verslaggever,
P. GOOSSENS.

De Voorzitter,
E. COOREMAN.

ERRATUM

—

ART. 6

In de tekst sub 2 : het woord « en » te vervangen door het woord « of ».

La finale de la disposition est de pure forme : on remplace l'expression « salariés ou gratuits » par « rémunérés ou non ». Ceci semble être la conséquence de la traduction d'un amendement initialement rédigée en néerlandais.

L'article 10 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Articles 11 à 15

Ces articles sont le corollaire des différentes modifications déjà approuvées. L'article 15 a déjà été abordé lors de la discussion générale.

Ces articles sont adoptés à l'unanimité des 12 membres présents.

Articles 16 et 17

Le délai de cinq ans, retenu par ces deux dispositions transitoires, est jugé suffisant pour permettre aux sociétés existantes d'adapter leurs statuts aux nouvelles dispositions.

L'article 17 est inspiré de la disposition transitoire retenue par la loi du 5 décembre 1984.

Ces deux articles sont adoptés à l'unanimité des 12 membres présents.

Le projet dans son ensemble est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Le rapport est approuvé à l'unanimité des 12 membres présents.

Le Rapporteur,
P. GOOSSENS.

Le Président,
E. COOREMAN.

ERRATUM

—

ART. 6

Le texte sub 2 : le mot « et » à remplacer par le mot « ou ».